

Protokół z posiedzenia Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w Województwie Małopolskim w dniu 15 września 2021 roku

Trzydzieste trzecie posiedzenie Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego (WRDS) w Województwie Małopolskim odbyło się w dniu **15 września 2021 roku, o godz. 14.00** w trybie wideokonferencji w związku z pandemią koronawirusa.

Posiedzenie prowadził Pan Janusz Kowalski – Przewodniczący Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w Województwie Małopolskim, Prezes Małopolskiej Izby Rzemiosła i Przedsiębiorczości.

W posiedzeniu udział wzięło 17 Członków Rady: Janusz Kowalski, Piotr Litwiński, Krzysztof Chudzik, Marek Piwowarczyk, Tadeusz Szewczyk, Tomasz Surówka, Józef Kawula, Małgorzata Małuch, Józef Król, Adam Lach, Jacek Kowalczyk, Iwona Ciemięga, Krzysztof Guzek, Michał Akaszak-Okińczyc, Grzegorz Gubała, Roman Ciepela i Ryszard Pagacz.

Spotkanie przebiegło zgodnie z poniższym porządkiem obrad:

Otwarcie spotkania

Przewodniczący WRDS w Województwie Małopolskim przywitał Członków Rady oraz Gości:

Panią Monikę Michalską-Mazgaj, Dyrektora Biura Inwestycji Strategicznych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego;

Pana Łukasza Foltyna, Zastępcę Dyrektora Departamentu Zarządzania Programami Operacyjnymi Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego;

Pana Łukasz Smółkę, Wicemarszałka Województwa Małopolskiego;

Pana Grzegorza Kubalskiego, Zastępcę Dyrektora Biura Związku Powiatów Polskich;

Pana Tomasza Tylka, Dyrektora Wydziału Budżetu Miasta, Urząd Miasta Krakowa;

Pan Eugeniusz Batko, eksperta Małopolskiego Związku Pracodawców Lewiatan.

Pan Janusz Kowalski, Przewodniczący WRDS w WM poinformował, że pod koniec czerwca br. zmarł Członek Wojewódzkiej Rady, a wcześniej Komisji, Dialogu Społecznego, jej Wiceprzewodniczący, a w roku 2016 Przewodniczący, Pan Wojciech Grzeszek. Poprosił Członków Rady o uczczenie jego pamięci chwilą ciszy. Następnie powiedział, że Rada spotyka się w zmienionym składzie. Do prac Rady dołączyło czterech nowych Członków:

- Pan Michał Akaszak-Okińczyc, Małopolski Związek Pracodawców Lewiatan;
- Pan Marcin Banasik, Małopolski Związek Pracodawców Lewiatan;
- Pani Izabela Ciemięga, Federacja Przedsiębiorców Polskich;
- Pan Krzysztof Guzek, Federacja Przedsiębiorców Polskich.

Federacja Przedsiębiorców Polskich jako organizacja dołącza również do pracy WRDS w WM w związku z uzyskaniem statusu reprezentatywnej organizacji pracodawców. Powitał nowych Członków i życzył powodzenia w pracy w WRDS w WM. Poinformował, że akty powołania zostaną do nich przesłane tradycyjną pocztą w najbliższym czasie.

Małopolska Tarcza Antykryzysowa – „Pożyczka turystyczna”

Pan Janusz Kowalski powiedział, że na posiedzeniach WRDS w WM wielokrotnie podejmowany był już temat wsparcia dla firm, sektora medycznego w ramach Małopolskiej Tarczy Antykryzysowej. W dniu dzisiejszym przedstawiony zostanie temat wsparcia branży turystycznej poprzez instrument pożyczka turystyczna oraz trzecia odsłona pakietu medycznego.

Pan Łukasz Foltyn, Zastępca Dyrektora Departamentu Zarządzania Programami Operacyjnymi Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego – prezentacja „Pożyczka dla przedsiębiorstw poszkodowanych przez Covid-19 – pożyczka turystyczna”, (załącznik nr 1 do Protokołu).

Małopolska Tarcza Anty kryzysowa – „Pakiet medyczny z funduszy europejskich”

Pani Monika Michalska-Mazgaj, Dyrektor Biura Inwestycji Strategicznych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego – prezentacja „Pakiet medyczny z funduszy europejskich”, (załącznik nr 2 do Protokołu).

Pan Janusz Kowalski zapytał Panią Monikę Michalską-Mazgaj czy przedstawiony przez nią projekt jest finansowany ze środków unijnych.

Pani Monika Michalska-Mazgaj potwierdziła, precyzując, że w 80 procentach.

Pan Janusz Kowalski stwierdził, że brak środków unijnych dla Małopolski może negatywnie wpłynąć na rozwój regionu.

Pan Łukasz Smółka, Wicemarszałek Województwa Małopolskiego powiedział, że to prawda, że środki pomocowe do tej pory pochodzą głównie z Unii Europejskiej. Jednak zauważył, że na dziś Małopolska nie ma żadnej decyzji z Komisji Europejskiej, że środki są wstrzymane, zablokowane albo w ogóle ich nie będzie. Podkreślił, że Zarząd Województwa Małopolskiego i wszyscy radni będą dokładać wszelkich starań, żeby środki europejskie do Małopolski trafiły, żeby osoby, które płacą podatki w Małopolsce, miały te pieniądze do dyspozycji.

Pan Janusz Kowalski powiedział, że jako Przewodniczący WRDS w WM ma obowiązek wyrazić pewien niepokój wiedząc, jak do tej pory pomoc była finansowana. Podkreślił, że spotyka się z mieszkańcami, przedstawicielami samorządów i przedsiębiorców, którzy chcą wiedzieć na czym stoją.

Pan Łukasz Smółka podkreślił, że Zarząd Województwa Małopolskiego jest w kontakcie z Komisją Europejską. Dodał, że jak tylko zostanie przygotowany plan do nowej perspektywy, to zostanie on skonsultowany z WRDS w WM.

Pan Marek Piwowarczyk, Wiceprzewodniczący WRDS w WM, Business Centre Club powiedział, że jeżeli komitet sterujący będzie rozdzielał środki do poszczególnych jednostek, to dostaniemy zapewnienie, że są zagwarantowane pieniądze na eksploatację urządzeń, np. takich jak rezonans, personel i kontrakt danej jednostki z NFZ.

Pan Łukasz Smółka powiedział, że w rozmowach uczestniczy Dyrektor Małopolskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w Krakowie i wątek, o którym mówił jego przedmówca, był brany pod uwagę, czyli kwestia kadry i dalszego utrzymania szpitali.

Pan Michał Akszak-Okińczyc, Wiceprzewodniczący WRDS w WM, Małopolski Związek Pracodawców Lewiatan zwrócił się do Marszałka Łukasza Smółki w sprawie uchwały antyLGBT. Zapytał czy ta uchwała może mieć wpływ na otrzymanie środków unijnych.

Pan Łukasz Smółka odpowiedział, że w tej sprawie Zarząd Województwa Małopolskiego jest w kontakcie z Komisją Europejską. Podkreślił, że w Małopolsce nie została przyjęta żadna uchwała anty-LGBT. Została przyjęta przez Sejmik Województwa Małopolskiego deklaracja, która zakładała niepromowanie ideologii LGBT. Dodał, że Zarząd prowadzi rozmowy z Komisją Europejską w sprawie jasnej komunikacji, że w Małopolsce nie ma żadnej dyskryminacji kogokolwiek. Dodał, że w ostatnim czasie powołany został pełnomocnik ds. równego traktowania i praw rodziny oraz rada ds. równego traktowania i praw rodziny, w skład której wchodzi przedstawiciele wszystkich klubów w Sejmiku, przedstawiciele społeczni obu stron dyskusji oraz radcy prawni. Gdy rada się ukonstytuuje, ta deklaracja zostanie podjęta, aby rozwiązać wszelkie wątpliwości.

Pan Michał Akszak-Okińczyc zapytał czy zatem nie ma powodu do niepokoju.

Pan Łukasz Smółka stwierdził, że w mediach sprawa jest zaogniona. Dodał raz jeszcze, że Zarząd prowadzi rozmowy z Komisją Europejską, podobnie jak polski rząd. Zauważył, że do Komisji Europejskiej wpływają różne skargi, każda uwaga czy negatywna opinia musi być poddana ocenie.

Pan Piotr Litwiński, Pracodawcy RP zapytał o sensowność przyjętej uchwały. Uznał, że gdyby nie została przyjęta nie mielibyśmy do czynienia z obecnymi kontrowersjami.

Pan Janusz Kowalski powiedział, że nie zwraca uwagi na media, tylko na to, co mówi Pan Marszałek. Dodał, że wie, że politycy mówią różnie, ale samorządowcom to nie przystoi. Podkreślił, że samorządowcy jak idą w teren i rozmawiają z ludźmi, to muszą im przedstawić konkret.

Planowane zmiany podatkowe a wpływy dla samorządów w kontekście założeń Polskiego Ładu

Pan Wojciech Wojtasiewicz, Sekretarz WRDS w WM, Departament Nadzoru Właścicielskiego i Gospodarki powiedział, że niestety nikt nie został wydelegowany z Ministerstwa Finansów do zaprezentowania tematu.

Grzegorz Kubalski, Zastępca Dyrektora Biura Związku Powiatów Polskich powiedział, że rząd zaproponował zmiany w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych. Dodał, że zmiany, poprzez zwiększenie kwoty wolnej od podatku i podniesienie progów podatkowych bezpośrednio przekładają się na źródła finansowania podatku PIT. W przypadku samorządu terytorialnego ma on 50% udziału w tym podatku w przypadku skali podatkowej. Co ważne, podatek PIT płacony według ryczaftu jest w całości dochodem budżetu państwa. Dodał, że skala zmniejszenia środków dla sektora samorządowego, sektora finansów publicznych jest w tej chwili szacowana przez Ministerstwo Finansów na 13 do 14 miliardów złotych każdego roku. To mniej więcej jedna czwarta całego dochodu, jaką mają w tej chwili jednostki samorządu terytorialnego. Utrata dochodów jest bardzo znacząca, więc organizacje samorządowe, w tym Związek Powiatów Polskich, zdecydowanie podnosiły konieczność wprowadzenia odpowiednich mechanizmów rekompensujących. Podkreślił, że najprostszym sposobem byłoby odpowiednie zmodyfikowanie udziału w PIT. Niestety takie rozwiązanie nie zostało zaproponowane, natomiast w trybie przyspieszonym został przedstawiony projekt ustawy, która zawiera bardzo głęboką zmianę systemu dochodu jednostek samorządu terytorialnego. Odchodzi ona od zasady, że środki jakie są otrzymywane dla poszczególnych kategorii jednostek wynikają bezpośrednio z wykonania, które jest wykonaniem rzeczywistym. Dodał, że na ten moment Ministerstwo planuje, że skalę dochodów będziemy znali z góry, bo wysokość dochodu z udziału w PIT będzie wyliczana w oparciu o specjalny algorytm wynikający z tego, jaka będzie prognoza wpływów z PITu. Ma to sprawić, że uszczerbek spowodowany planowanymi zmianami w rzeczywistości nie wystąpi. Ale rozwiązania te przyniosą skutek wyłącznie punktowy, bo przez pierwsze dwa lata rzeczywiście będzie pewna poduszka finansowa, natomiast ustawa ta przewiduje, że następuje odpowiednie korygowanie systemu dochodów po upływie dwóch lat. To oznacza, że będziemy mieli dwa lata łagodniejszego spadku dochodów niż to wynika z ustawy podatkowej, po czym w roku trzecim, czyli 2024 będziemy mieli do czynienia z drastycznym spadkiem dochodów. Podkreślił, że zostaje przyznana dodatkowa część subwencji ogólnej nosząca nazwę rozwojowej. Jest ona od 2023 roku w kwocie 3 miliardów złotych odpowiednio rozdysponowana, co będzie stanowiło pewien zastrzyk. Owa subwencja wraz z wpływami z PIT i CIT nie powinna być niższa rok do roku. Kłopot polega na tym, że gdy mamy do czynienia z rosnącą inflacją i jeżeli uwzględnimy, że PIT rósł co roku według dynamiki wzrostu wynagrodzeń, a nie według inflacji, oznacza to, że nawet zatrzymanie dochodów na poziomie nominalnym w ciągu kilku lat przyczyni się do bardzo poważnego osłabienia samorządu terytorialnego.

W tym momencie przerwane zostało połączenie internetowe.

Pan Janusz Kowalski powiedział, że kolejne posiedzenie plenarne WRDS w WM poświęcone zostanie tylko Polskiemu Ładowi. Dodał, że na placach targowych ceny lawinowo rosną, a jednocześnie rolnicy twierdzą, że produkcja im się nie opłaca. Mali i średni przedsiębiorcy mówią wprost, że pójdą do szarej strefy, bo im się produkcja nie opłaca. Podkreślił, że na chwilę obecną nikt nie wie, na czym do końca Polski Ład polega.

Pan Eugeniusz Batko, ekspert Małopolskiego Związku Pracodawców Lewiatan powiedział, że w temacie budownictwa mieszkaniowego i użytkowania wieczystego, które może służyć przedsiębiorczości, przedstawiciele Lewiatana zostali zaproszeni do ministerstwa na rozmowy. Podkreślił że temat jest przygotowany i są już pewne rozwiązania, o których będzie na bieżąco informował. Drugim zagadnieniem jakie poruszył była jakość powietrza w Krakowie. Zaproponował zorganizowanie spotkania z komendantem wojewódzkim policji na temat czystości powietrza w kontekście motoryzacji. Dodał, że jego celem jest doprowadzenie do sytuacji, w której samochody, które kopczą, będą wyłączane z eksploatacji.

Połączenie internetowe z Panem Grzegorzem Kubalskim zostało przywrócone.

Pan Grzegorz Kubalski powiedział, że projekt ustawy dotyczący wsparcia jednostek samorządu terytorialnego został przedłożony do zaopiniowania. Rząd przeznaczył na ten cel 6 dni, w tym weekend. Po dyskusji i analizie

Komisja Samorządu Terytorialnego wydała negatywną opinię na temat ustawy dotyczącej wsparcia i ustawy o zmianach podatkowych wskazując, że zmiany prowadzą do bardzo głębokiego przebudowania samorządu terytorialnego w Polsce, co niekoniecznie jest uzasadnione jeśli chodzi o tempo i brak dokładnej analizy skutków. Dodał, że kwotowo do jednostek samorządu terytorialnego trafią znaczące środki w ramach rozmaitych mechanizmów wsparcia – np. programu inwestycji strategicznych, programu rozwoju dróg lokalnych itd., jednak są to wydatki o charakterze majątkowym. Natomiast w bardzo wielu jednostkach samorządu terytorialnego, zwłaszcza w gminach, osiągnięty jest próg wydolności jeśli chodzi o wydatki bieżące. Zwłaszcza w związku z wydatkami na oświatę, za którymi nie podąża odpowiednia subwencja oświatowa. Istnieje więc ryzyko, że samorząd będzie stać na inwestycje, ale nie na spięcie budżetu w zakresie wydatków bieżących. Dodał, że będzie to oznaczało, że albo trzeba będzie ograniczyć zakres lub jakość usług publicznych albo dokonywać bardziej drastycznych cięć dla zbilansowania budżetu. W jego ocenie odpowiedzią rządu jest złagodzenie zasad, według których może być utrzymywany przejściowy deficyt budżetu bieżącego jednostek samorządu terytorialnego. Podkreślił, że gdy dochody jednostek samorządu terytorialnego są uzależnione od decyzji rządu i jednostka samorządu nie ma możliwości wygenerowania nowego źródła dochodu, to prowadzi to do sytuacji, w której na dwa lata przed wyborami władze nie będą podejmować żadnych trudnych decyzji pozostawiając konieczność zmierzenia się ze skumulowanym wyzwaniem następcom.

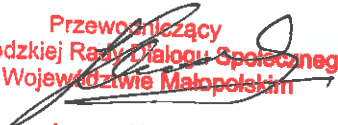
Pan Tomasz Tylek, Dyrektor Wydziału Budżetu Miasta, Urząd Miasta Krakowa powiedział, że jeżeli chodzi o ocenę ubytków w dochodach Krakowa to na przyszły rok jest ona szacowana na kwotę 517 milionów złotych. Planowana subwencja jednorazowa na przyszły rok to ok. 225 milionów złotych. Zaznaczył, że pomysł ograniczenia dochodów nie jest nowy, zaczął się w 2019, a problemem gmin są nie tylko dochody, ale też rosnące wydatki. Tymczasem strona rządowa często przedstawia, że samorządom rosną dochody, ale nie mówi, że rosną wydatki i nakładane są nowe zadanie. Dodał, że Polski Ład doprowadzi do klientelizmu samorządów wobec rządu. Do tej pory dobra koniunktura przekładała się na dobre finanse samorządu, a gorsza powodowała zaciskanie pasa. Polski Ład spowoduje, że gospodarze jednostek samorządu terytorialnego staną się naczelnikami wyciągającymi ręce do rządu.

Pan Janusz Kowalski powiedział, że rolą WRDS w WM jest wskazywanie niedoskonałości w celu zapobiegania niezadowoleniu społecznemu. Dodał, że obszar manewru między samorządami a władzą się zmniejsza. Dawniej samorząd był partnerem, a nie usługodawcą wobec rządzących. Słyszeliśmy, że Małopolska, zwłaszcza Kraków, mają być organizatorami igrzysk, a rząd da na to pieniądze. Zapytał czy te plany są nadal aktualne i czy jest w ogóle sens ich organizowania.

Pan Tomasz Tylek odpowiedział, że dotychczas żadnych oficjalnych gwarancji finansowania igrzysk ze strony rządu nie było.

Pan Janusz Kowalski podziękował Gościom i Członkom Rady za udział w dyskusji. Poinformował, że kolejne powiadzenie WRDS w Województwie Małopolskim odbędzie się na początku listopada i dotyczyć będzie Polskiego Ładu.

Opracował: Wojciech Wojtasiewicz, Departament Nadzoru Właścicielskiego i Gospodarki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego

Przewodniczący
Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego
w Województwie Małopolskim

Janusz Kowalski